

תוכנה 1 בשפת Java תרגול מספר 3 - מבני בקרה

אורנית דרור ואוהד ברזילי
13,14 בנובמבר 2005

1

מוסכמות קוד

- חשיבות: 80% מעלות פיתוח תוכנה הוא עבור תחזוקת קוד
- כמעט ואין קוד שמתוחזק רק ע"י הכותב המקורי שלו
- מוסכמות משפרות את קריאות הקוד ומאפשרות להבינו מהר
- קריאות של קוד היא עניין סובייקטיבי והסגנונות מרובים
- מוסכמות Sun: <http://java.sun.com/docs/codeconv> (24 pages)
- דוגמא:** שמות מזהים ארוכים: המילים יופרדו עם קו תחתי ("is_odd")
- שיטת הגמל:** אות גדולה בתחילת מילה ("isOdd")
- חשוב לשמור על אחידות!

מוסכמת Sun

תוכנה 1 בשפת Java
אוניברסיטת תל אביב

2

אינדנטציה

- אינדנטציה (Indentation) = עימוד קוד, הזהח
- מסולסליים בסוף השורה או בשורה נפרדת

```
if (condition)           if (condition) {  
{                       statements;  
  statements;           }
```

מוסכמת Sun

- בלוק של שורה יעטף במסולסליים למרות שמבחינת השפה אין צורך בהן
- הערה: בשקפים כדי לחסוך במקום נותר על דרישה זו.

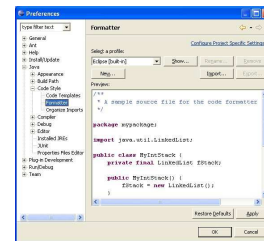
מוסכמת C

תוכנה 1 בשפת Java
אוניברסיטת תל אביב

3

אינדנטציה

- ניתן 'ללמד' סביבת פיתוח מודרנית מהו הסגנון הרצוי
- באקליפס: Window->preferences->java->code style->formatter

4

מרקורסיה ללולאה

- בשפת Scheme פונקציה היא הרכבה של פעולות (של פונקציות אחרות) - תכנות פונקציונאלי
- בשפת Java ניתן לראות פונקציה גם כסדרה של פעולות - תכנות פרוצדוראלי או אימפרטיבי
- נדגים איך ניתן לתרגם את הרקורסיה לחישוב סדרת פיבונאצ'י ללולאה

תוכנה 1 בשפת Java
אוניברסיטת תל אביב

5

סדרת פיבונאצ'י

- תזכורת:

1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, 34, ...

$$a_0 = 1$$

$$a_1 = 1$$

$$a_n = a_{n-1} + a_{n-2}$$

- מוטיבציה: ארנבים אידיאליים

תוכנה 1 בשפת Java
אוניברסיטת תל אביב

6

סדרת פיבונאצ'י

```
package il.ac.tau.cs.software1.recitation3;

public class Fibonacci {
    ...
    /**
     * Returns the n-th Fibonacci element
     * @pre n >= 0 , "n is non-negative"
     */
    static int computeElement(int n) {
        if (n == 0)
            return 1;
        if (n == 1)
            return 1;
        return computeElement(n-1)+computeElement(n-2);
    }
}
```

אין צורך ב-else
בגלל ה-return

חוכמה 1 בשפת Java
אניברסיטת תל אביב

7

הערות

- נשים לב שחבילת העבודה (**package**) נכתבת מהכלל את הפרט (שם ה-domain).
- המלל שבהערה (**/** ... */**) יכלול בתיעוד האוטומטי של המחלקה. פרטים בהמשך הקורס
- התגית **@pre** היא סימון מקובל לתנאי קדם (סימון מקובל אחר: **@require**)
- המילה השמורה **static**, משמעה שהשרות (מתודה, פונקציה) לא משויך לעצם מסוים. נדון על כך בהמשך.
- המילה **int** מופיעה פעמיים בהגדרת הפונקציה:
  - כדי לציין את טיפוס הארגומנט
  - כדי לציין את טיפוס הערך המוחזר

חוכמה 1 בשפת Java
אניברסיטת תל אביב

8

שימוש ב- else ... if

```
package il.ac.tau.cs.software1.recitation3;

public class Fibonacci {
    ...
    /**
     * Returns the n-th Fibonacci element
     * @pre n >= 0 , "n is non-negative"
     */
    static int computeElement(int n) {
        if (n == 0) {
            return 1;
        } else {
            if (n == 1) {
                return 1;
            } else {
                return computeElement(n-1)+computeElement(n-2);
            }
        }
    }
}
```

חוכמה 1 בשפת Java
אניברסיטת תל אביב

9

קיצור על ידי else if

```
package il.ac.tau.cs.software1.recitation3;

public class Fibonacci {
    ...
    /**
     * Returns the n-th Fibonacci element
     * @pre n >= 0 , "n is non-negative"
     */
    static int computeElement(int n) {
        if (n == 0) {
            return 1;
        } else if (n == 1) {
            return 1;
        } else {
            return computeElement(n-1)+computeElement(n-2);
        }
    }
}
```

else if מתאים כאשר ממספר אפשרויות תתקיים תמיד אפשרות אחת בדיוק

חוכמה 1 בשפת Java
אניברסיטת תל אביב

10

האופרטור ||

```
package il.ac.tau.cs.software1.recitation3;

public class Fibonacci {
    ...
    /**
     * Returns the n-th Fibonacci element
     * @pre n >= 0 , "n is non-negative"
     */
    static int computeElement(int n) {
        if ((n == 0) || (n == 1)) {
            return 1;
        } else {
            return computeElement(n-1)+computeElement(n-2);
        }
    }
}
```

11

קדימות האופרטור ||

- מתכנתים ותיקים (בעיקר מתכנתי C) יטענו שהביטוי $((n == 0) || (n == 1))$ מסורבל ומגושם
- קדימות האופרטורים היא כזו שהשימושים השכיחים יכילו מעט זוגות סוגריים, כלומר: הביטוי לעיל שקול לביטוי: $(n==0 || n==1)$
- במקרה זה, יטענו הותיקים, שתי זוגות הסוגריים אינם הופכים את הקוד לקריא יותר אלא לקריא פחות

12

וארציות על הנושא: switch

```
package il.ac.tau.cs.software1.recitation3;
...
/**
 * Returns the n-th Fibonacci element
 * @pre n >= 0 , "n is non-negative"
 */
static int computeElement(int n) {
    switch(n) {
        case 0:
            return 1;
        case 1:
            return 1;
        default:
            return computeElement(n-1) + computeElement(n-2);
    }
}
```

13

הערות

- משפטי ה case מוזחים
- למה אין צורך ב- break?
- מתי נשתמש ב- switch ומתי ב- else if?
- ניתן לוותר על משפט ה- default ולהוציא את הקריאה הרקורסיבית מחוץ ל- switch
- הקוד בשקף הבא שקול. מה ניתן לומר על משפט ה- break?

חוכה 1 בשפת Java
אוניברסיטת תל אביב

14

וארציות על הנושא: switch

```
package il.ac.tau.cs.software1.recitation3;
...
/**
 * Returns the n-th Fibonacci element
 * @pre n >= 0 , "n is non-negative"
 */
static int computeElement(int n) {
    switch(n) {
        case 0:
            return 1;
        case 1:
            return 1;
        default:
            return computeElement(n-1)+computeElement(n-2);
    }
}
```

Dead code
טעות קומפילציה

15

הדפסת n האברים הראשונים

- נרצה להשתמש בשרות computeElement כדי להדפיס את n האברים הראשונים בסדרת פיבונאצ'י
- נכתוב את השרות הסטטי printNElements אשר מקבל כארגומנט את מספר האברים הרצוי וקורא בלולאה לשרות הסטטי computeElement

חוכה 1 בשפת Java
אוניברסיטת תל אביב

16

הדפסת n האברים הראשונים

```
package il.ac.tau.cs.software1.recitation3;
public class Fibonacci {
    public static void main(String[] args) {
        printNElements(10);
    }
    /**
     * Prints the first n elements in Fibonacci series
     * @pre n >= 1 , "n is positive"
     */
    static void printNElements(int n) {
        for(int i = 0; i < n; i++)
            System.out.println(computeElement(i));
    }
    ...
    static int computeElement(int n) {...}
}
```

רצוי לקבל
את n כקלט

17

הערות

- המשתנה i מוגדר בתוך גוף ה- for
- אתחול i לאפס וההשוואה האם הוא קטן ממש ממספר הפעמים הרצוי היא "קלישאת תכנות"
- הפונקציה main כמעט ואינה מכילה דבר
- זוהי נקודת הכניסה (entry point) לתוכנית, ומשיקולי מודולריות רצוי להשאיר אותה "רזה"

חוכה 1 בשפת Java
אוניברסיטת תל אביב

18

הערות

- נחזור לשרות computeElement
  - נרצה להחליף את הרקורסיה בלולאה
  - נממש מחדש את השירות כך שידמה את התהליך שבו אנו מחשבים את הסדרה מהתחלה לסוף
  - הערה: שם השרות לא משתנה כי הוא לא צריך להעיד על המימוש

פיבונאצ'י בלולאה

```
/**
 * Returns the n-th Fibonacci element
 */
static int computeElement(int n) {
    if (n==0 || n==1)
        return 1;

    int prev = 1;
    int prevPrev = 1;
    int curr;

    for (int i = 2; i < n; i++) {
        curr = prev + prevPrev;
        prevPrev = prev;
        prev = curr;
    }

    curr = prev + prevPrev;
    return curr;
}
```

נתונים תמורת חישוב

- בתרגום רקורסיה ללולאה אנו משתמשים במשתני עזר לשמירת המצב curr, prev ו- prevPrev
- במובן מסוים אנו רוצים שהלולאה "תזכור" את הנקודה שבה אנו נמצאים בתהליך החישוב
- תרגיל: כתבו את השירות computeElement תוך שימוש ב- prev וב- prevPrev בלבד (ללא curr)
- דיון: יעילות לעומת פשטות (KISS principle)

מודולריות, שכפול קוד ויעילות

- הדפסת n האברים בסדרה ע"י לולאה הקוראת ל- computeElement
- ```
static void printNElements(int n) {
    for(int i=0; i<n; i++)
        System.out.println(computeElement(i));
}
```
- יש כאן חוסר יעילות מסוים:
  - לולאת ה-for חוזרת גם בשירות printNElements וגם בשרות computeElement
  - לכאורה, במעבר אחד ניתן גם ל**חשב** את האברים וגם ל**דפיס** אותם
  - כמו כן כדי לחשב איבר בסדרה איננו משתמשים ב**מוצאות שכבר חישבונו** (של אברים קודמים) ומתחילים כל חישוב מתחילתו (היזכרו בדוגמת memoization מקורס (scheme))

## מודולריות, שכפול קוד ויעילות

- מתודה (פונקציה) צריכה לעשות דבר אחד בדיוק!
  - ערבוב של חישוב ו**דפסה** פוגע במודולריות (מדוע?)
  - היזהרו משכפול קוד!
    - קטע קוד דומה המופיע בשתי פונקציות שונות יגרום במקדם או במאוחר לבאג בתוכנית (מדוע?)
    - נחזור למימוש האיטרטיבי ונמצא את שכפול הקוד. על מה הדבר מעיד? איך נתקן אותו?
  - את בעיית היעילות (הוספת מנגנון memoization) נפתור בקלות אחרי שנלמד מערכים

## for vs. while

- לולאת for - while בשפת Java הן שקולות (סוכר תחבירי)
- נתרגם את printNElements ללולאת while:

```
static void printNElements(int n) {
    for(int i = 0 ; i < n ; i++)
        System.out.println(computeElement(i));
}

static void printNElements(int n) {
    int i = 0;
    while (i < n) {
        System.out.println(computeElement(i));
        i++;
    }
}
```

while vs. do while

```
/** @pre: n >= 1 , "n is positive" */  
static void printNElements(int n) {  
    int i = 0;  
    while(i < n) {  
        System.out.println(computeElement(i));  
        i++;  
    }  
}
```

```
/** @pre: n >= 1 , "n is positive" */  
static void printNElements(int n) {  
    int i = 0;  
    do {  
        System.out.println(computeElement(i));  
        i++;  
    } while (i < n);  
}
```

עובד בגלל תנאי
הקדם >n

שאלות?